

Asia: VN/4677/2021

Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2020 päivitys

Taustakysymykset

Vastaajan taustaorganisaatio

Valvontaviranomainen [Etelä-Suomen aluehallintovirasto]

Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet oppaan päivittäminen jatkossa?

Ovatko nykyiset luovutusperusteet olleet hyödyllisiä?

melko paljon

Kenen tehtävänä pitäisi olla luovutusperusteiden päivittämisen koordinointi?

Sosiaali- ja terveysministeriö

Mitä muuta haluaisit sanoa apuvälineiden luovutusperusteiden päivittämisestä?

Teknologian kehittyessä luovutusperusteita tulee päivittää vuosittain. Luovutusperusteet tulee kirjoittaa niin selkeästi, että ne ovat myös asiakkaiden ymmärrettävissä turhien muistutusten tai kanteluiden tekemisen välttämiseksi. Luovutusperusteiden tulee olla valtakunnallisia. Luovutetun apuvälineen tulee seurata asiakasta tämän muuttaessa asuinpaikkaa HVA:lta toiselle, koska apuväline on jo kertaalleen asiakkaalle sovitettu ja käyttö opastettu, onhan apuväline yhteiskunnan kustantama.

1. Johdanto

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Kolmannessa kappaleessa epäselvyyttä voi aiheuttaa paikalliset tarkennukset. Tarkennuksilla ei kuitenkaan voida heikentää asiakkaan oikeuksia apuvälineiden saamiseen, vaan pelkästään

työnjaosta HVA:n sote-yksiköiden kesken, kuka mitäkin asiaa hoitaa. Apuvälineiden tarpeen arviointimenettelystä, sovituksista, luovutuksesta ja käytön opastuksesta tulee olla selkeä kuvaus HVA:n toimintaohjeissa julkikirjoitettuna esimerkiksi verkkosivuilla. Erityisapuvälineiden kohdalla työnjakoa voi olla myös HVAlueiden kesken niin, että myös pienimmillä HVAlueilla asiakkaila on mahdollisuus erityisasiantuntijuutta vaativien apuvälineiden saamiseen.

2.1.1 Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinepalveluiden perusta

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Ensisijaisuus: 1) tapaturman, sairauden tai vamman

2.1.2 Vammaispalvelulain mukaiset palvelu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

2.1.3 Kelan ammatillisen kuntoutuksen apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

2.2 Apuvälinepalvelut eri asumismuodoissa

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Asumisen ja päivittäisten toimintojen mahdollistamiseksi tarvittavat apuvälineet: Nukkuminen (korkeussäädettävä sänky? decubitus-patja ?)

HVA:n ja asumispalvelutuottajan välisessä sopimuksessa tulee sopia varustetasossa (ei" voidaan tarvittaessa").

5. Apuvälineratkaisu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Miksi sekoittaa hankintalakia tähän? Yksilöllisen harkinnan perusteella asiakkaalle luovutetaan käyttötarkoitukseensa mahdollisimman hyvin sopiva apuväline.

Hankintalain perusteella voidaan hankkia kaikkia apuvälineitä. Asiakkaan kannalta on tärkeää, että apuväline on käyttökelpoinen kuin se, että hänelle annetaan käytettäväksi apuväline, joka kuuluu "perusvalikoimaan", mutta on huonosti käytettävä. Eli perusvalikoimaan tulee kilpailuttaa ja sisällyttää usean valmistajan tuottamia apuvälineitä, jotta kaikkia olisi kilpailutetulla hinnalla asiakkaalle sovitettavissa. Näin apuvälinevalmistajat saataisiin kehittämään tuotteitaan paremmiksi ja laskemaan myös hintaa. Nykykäytännöllä "perusvalikoimaan" otetaan keltomaisia tuotteita, kun halvalla saadaan ja tuottaja pystyy rahastamaan epäkäytännöllisilläkin tuotteillaan.

6.1 Potilas- ja laiteturvallisuus

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Turvallisuuspoikkeamia ei ole käsitelty lainkaan.

"Työnantajan tulee huolehtia siitä, että apuvälineiden käytön yhteydessä tapahtuvista vaaratilanteista tulee ilmoittaa työnantajalle ja apuvälineen käyttötarpeen HVA:lla arvioineelle taholle, jotta apuvälineen käyttöturvallisuutta ja sopivuutta voidaan arvioida ja tarvittaessa ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin."

6.2.1 Apuvälineen luovuttavan tahon vastuu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Ks edellä soveltuvien osien: Apuvälineen käytön seuraaminen: sisältääkö vaaratilanteista raportoinen ja kenelle? Estääkö "seuranta" sen, että epäkelvoiksi/ vaarallisiksi todettuja apuvälineitä ei hankita edelleen ja yhä uudelleen HVA:lle?

6.2.2 Apuvälineen käyttäjän vastuu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

6.3 Apuvälineen huolto/korjaus

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Korjauksen ajaksi tulee luovuttaa vastaava välttämätön apuväline. Tämä luo painetta siihen, että rikkoutuneet korjataan nimenomaan viiveettä. Kyseessä on välttämätön apuväline.

6.4 Apuvälineiden kuljetus

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Kuljetus korjaukseen tulee olla apuvälineen luovuttajan vastuulla. Tavanomaisin keinoin, esim. niin, että käyttäjä tulee julkisella liikennevälineellä tuomaan ja hakemaan laitetta ei ole suuri kustannus korvattavaksikaan. Liikuntakyvytön ei voi "tavanomaisin keinoin" tuoda rikkiäistä apuvälinettä (pyörätuolia), vaan rikkoutunutta hakiessaan apuvälineyksikkö voi tuoda korvaavan apuvälineen. Apuvälineyksiköiden kannattaa olla suuria ja sijaita harvakseltaan, jolloin henkilökuntaa ja apuvälinevalikoimaa on tarpeeksi. Tämä johtaa välttämättä pitkiin välimatkoihin.

6.5 Kaksoiskappale

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

7. Oppaassa käytetyt käsitteet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Asiakkaan luonnollinen toimintaympäristö: koti, koulu, työpaikka, asiointi (kauppa, apteekki, viranomaisasiointi)

04 27 09 Lihastimulaattorit, ei ortoosina käytettävät

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Hieman ontuva perustelu: Kaikkia muitakaan apuvälineitä ei käytetä jatkuvasti. Voisi todeta, että nämä katsotaan hoitovälineiksi ja niitä lainataan tarvittaessa hoitavasta yksiköstä. HVA:n budjetista kuitenkin!

05 Välineet taitojen harjoittamiseksi

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

06 15 Toiminnalliset hermo-lihasstimulaattorit ja hybridiortoosit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

06 30 09 Silmäripset ja kulmakarvat

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

06 30 21 Silmäproteesit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

09 54 Sukupuolielämän apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

12 03 03 03 Kävelykepit, valkoiset

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

12 23 Sähköpyörätuolit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Jos henkilöllä on mahdollisuus liikkua omalla autolla ja käyttää esim manuaalista pyörätuolia - ehdotan poistettavaksi. Henkilöautolla ei välttämättä pääse palvelujen lähelle, jolloin parkkipaikalta on/ voi olla pitkä matka itse palveluihin. Talvisaikaan ulkona sijaitsevat INVA-parkkipaikat ovat auraslumen säilytyspaikkoja.

Sähkömopo voidaan myöntää tarveharkinnan perusteella.

12 39 01 Opaskoirat

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 Näkemisen apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 03 Valonsuodattimet (absorptiolasit)

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 06 01 Silmälasilinssit, 22 03 06 02 Kehykset

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 06 03 Piilolinssit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 09 Suurentavat lasit, linssit ja linssikokoonpanot

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 18 Suurennuslaitteet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 06 27 Kuulon apuvälineiden lisävarusteet, 22 06 90 01 Pantakojeet, 22 18 24 Radiotaajuuslähetinjärjestelmät

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 12 21 Kannettavat pistekirjoituksen muistiinpanovälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 27 16 Muistin tukena toimivat apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 30 15 Lukutelineet ja kirjanpitimet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 33 Tietokoneet ja päätelaitteet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

90 01 02 Avustajakoirat

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

LIITE 2 Lääkinnällisenä kuntoutuksena korvattavat silmälasit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

Yleiset kommentit päivityksestä

Miten opasta tulisi kehittää jatkossa?

-

Hiiri Anne
Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Valkonen Mikko
Etelä-Suomen aluehallintovirasto - Hyvinvoinnin, terveyden ja
turvallisuuden yksikkö, Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue,
ESAVI